ПЕРЕДПЛАТІТЬ НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНСЬКУ! НАШ ІНДЕКС — 60093

Промінь просвіти!

E-mail: kmpzt@ukr.net

Число 7 (75) квітень 2020 р.

За вас правда, за вас слава і воля святая!

Газета ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство»

МИ ТУТ: HTTP://WWW.KMPZT.ORG.UA НА ФЕЙСБУЦІ — У ГРУПІ "ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ ЄДНАННЯ"

Docudays UA стане першим українським кінофестивалем, що відбудеться онлайн

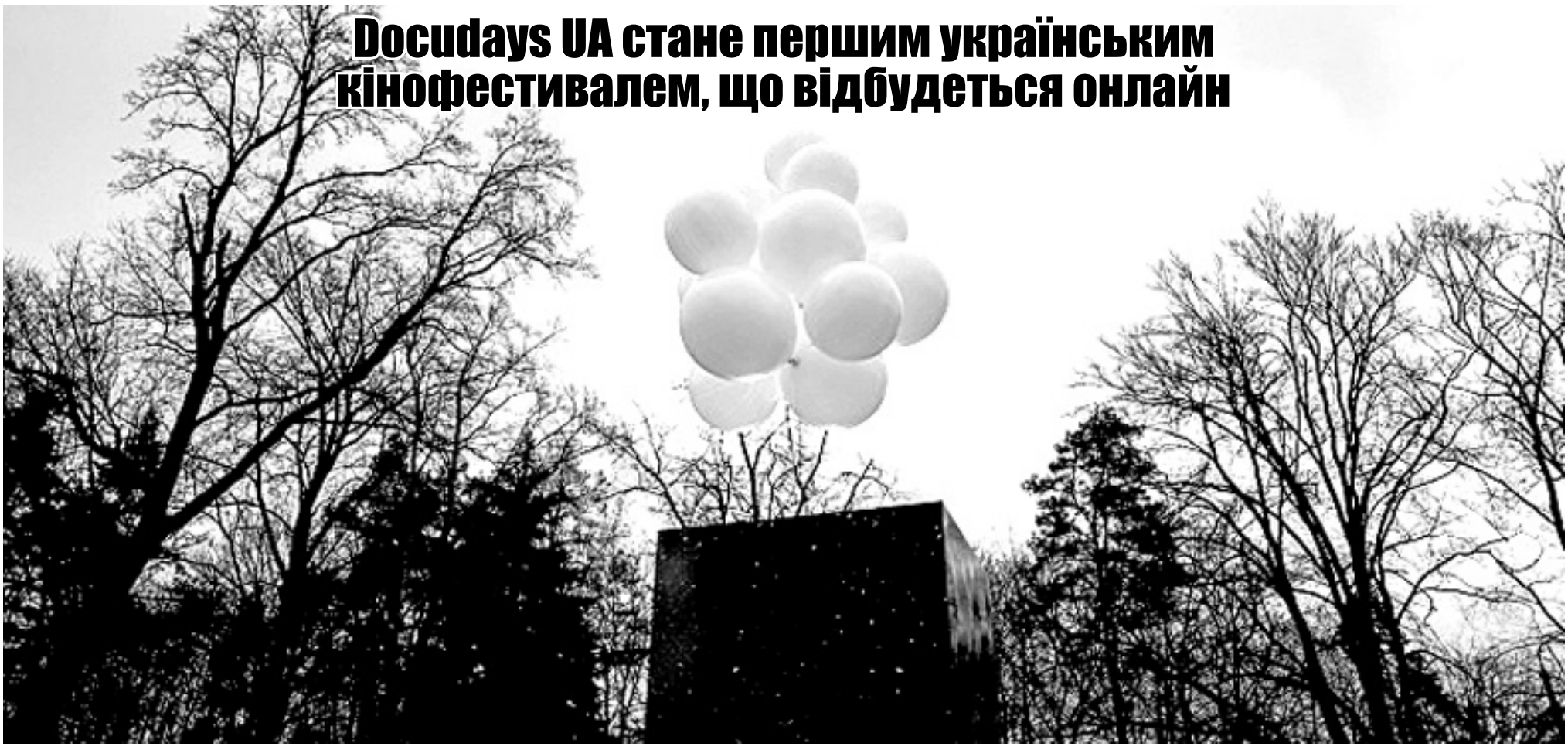

(Читайте на 3-й стор.)

Чи зупинить тепла погода наступ коронавірусу? Пояснюємо

Із настанням теплої сонячної погоди і підвищенням температури повітря зростають і очікування, що весна і літо можуть зупинити поширення коронавірусу. Але чи справді спека – союзник людства в боротьбі з новим коронавірусом? Це і так, і ні. Вчені схиляються до того, що тепла погода матиме позитивний вплив – але далеко не вирішальний. З одного боку – так, варто сподіватися, що теплі й довші дні частково допоможуть приборкати вірус. Бо справді дехто з експертів хоч і не вважають новий коронавірус сезонним грипом, але вказують, що він таки зародився в китайському Ухані в провінції Хубей, коли там було досить холодно. Також карта поширення коронавірусу вказує на те, що він активніше у світі поширювався саме в країнах із прохолодним кліматом або там, де якраз була зимова пора року. «Погляньте на карту спалаху коронавірусу Всесвітньої організації охорони здоров'я і не важко помітити тенденцію», – вважає Том Віппл, науковий редактор британської газети The Times. «Виглядає, що це хвороба температурної півночі», – каже він.

А ось думка науковця з Масачусетського технологічного інституту в США Касима Бухарі: «Де температура повітря була холоднішою, кількість випадків захворювань починала зростати швидко. Ви бачите це в Європі, хоча там системи охорони здоров'я найкращі у світі».

Сезонні і несезонні коронавіруси

Отже, чи справді новий коронавірус COVID-19 поводитиметься як сезонний грип, хоча грипом як таким він і не є? Правда полягає у тому, що вчені не можуть дати достеменної відповіді – коронавірус все ще новий, маловивчений і якраз нині з настанням теплої погоди в Північній півкулі – зокрема в Україні та решті Європи – і вивчатиметься вплив тепла і спеки на коронавірус. Але вчені з американського Гарварду, які вивчали попередні два коронавіруси, – а це HCoV-OC43 та HCoV-HKU1 – справді дійшли висновку, що вони обидва були сезонними. Проблема в тому, що нинішній коронавірус SARS-CoV-2, що викликає захворювання COVID-19, є сильнішим і наразі стійкішим. Проте вчені все ж вважають, що сезонність зіграє певну роль у стримуванні нинішнього нового коронавірусу.

«Це не дивно. На відміну від паразитів та бактерій, які люблять теплу погоду і вологі умови, віруси зазвичай віддають перевагу холоду. Вони потребують сухого повітря за зачиненими вікнами щоб передаватися надійно. Як і грип, виглядає на те, що ці віруси люблять холод», – вважає Віппл. Незалежне дослідження Центру інфекційний заражень Единбургського університету в Британії також дійшло висновку, що всі відомі три види коронавірусу «позначались зимовою сезонністю». А професор Інституту вірусології Університету Меріленду в США Могаммад Саджаді, який вивчає нинішній спалах коронавірсу, сказав газеті Financial Times: «Спираючись на те, що ми наразі дослідили, виглядає, що вірусу важче поширюватись між людьми в тепліших кліматах».

Професор же медицини в Університеті Східної Англії в Британії Пол Гантер йде ще далі, вважаючи, що в Африці не буде такої пандемії, як у Північній Америці та Європі, бо там населення молодше з сильнішим імунітетом, яке проводить більше часу на відкритому повітрі за умов – що головне – дуже теплого клімату.

Теплові «народні» поради

Поки вчені ще вивчають новий коронавірус і ведуть наукові дискусії, в інтернеті багато публікацій від самого початку спалаху COVID-19, в яких можна було прочитати поради на кшталт: пити якомога більше гарячих напоїв, приймати якнайтепліший душ, який може витримати ваше тіло, прати речі при температурі води в пральній машині на 10 градусів вище звичного режиму, а також, що бацили вірусу швидше гинуть при температурах вище за 26 градусів – тому, мовляв, вмикайте опалення вдома на максимум… Може це й так, але наукових підтверджень цьому немає.

Що ж до теплої погоди та її впливу, то тут так само є різні голоси. Наприклад, один з епідеміологів Гарвардського університету каже, що з настанням теплої погоди може й буде «помірковане зниження» рівня зараженості новим коронавірусом, але було б «нерозсудливо очікувати лише завдяки (фактору погоди) на зменшення поширення, і щоб це було відчутно». Дехто з науковців каже, що якщо погода і вплине на пандемію – то зможе знизити рівень зараженості на 10-20 відсотків і навряд чи більше. «Влітку також може бути велика епідемія», – вважає науковець Ніл Фергюсон з Імперського коледжу в Лондоні. А спільне швейцарсько-шведське дослідження попередніх типів коронавірусів дійшло висновку, що «настання весни та літа може створити враження, що (вірус) успішно взятий під контроль, а насправді інфекційність може знову збільшитись під час зими 2020-21».

Все ж, які зміни може принести тепла погода?

По-перше, якими будуть друга половина весни і літо? Чи вони будуть спекотними – чи прохолодними? Перша половина весни в Європі була досить прохолодною. Люди ліплять сніговика в столиці Північної Македонії Скоп'є на початку квітня 2020 року Якщо буде спека – тоді більше шансів на зменшення пандемії. Дехто вважає, що за спеки навпаки багато хто буде вмикати кондиціонери в автівках і в приміщеннях – і це, мовляв, гратиме на користь вірусу, який при холодних тепраратурах довше може зберігатися на поверхнях.

Інші плюси й мінуси тепла

До негативних моментів теплої погоди належить те, що вона спокушає все більшу кількість людей не сидіти на фактичному карантині чи в самоізоляції вдома, а виходити до парків, на природу, на свіже повітря, а це означає більше соціальних контактів і більшу наближеність до інших людей в часи, коли якраз дуже потрібне фізичне дистанціювання. Проте великим позитивом теплої погоди є її гарний вплив на імунітет людини – а саме люди з послабленою імунною системою – зокрема літні – частіше стають мішенню коронавірусу. Отже, з настанням весняної теплої погоди посилюється імунітет людини і це відбувається кількома способами.

По-перше, сонячне світло допомагає організму виробляти, скажімо, вітамін Д. По-друге, люди починають вживати більше вітамінів із фруктами та овочами. І також довші сонячні дні піднімають настрій і поліпшують емоційний стан. А це також може сприяє посиленню імунітету людини. Але і цей – імунний – аспект не варто перебільшувати, попереджають науковці. «Наша імунна система виказує (навіть) щоденний ритм, хоч менше відомо, як вона відрізняється від пори року до пори року», – каже імунулог Наталі Ріддел із Університету Саррей у Британії.

Тепла весна і літо – не замінник інших дій

Все ж науковці закликають не дуже сподіватися на теплу погоду і спеку – вони, якщо і зможуть зменшити пандемію коронавірусу, то лише частково, а краще дотримуватись вимог – обмеження на подорожі, фізичне дистанціювання, носіння масок, миття рук, проходження тестів у разі підозр, дотримання інших вимог карантину тощо. «Я впевнений, що сезонні відмінності у поведінці вірусу відіграють роль і в його (меншому) поширенні, – вважає британський вірусолог Майкл Скіннер. – Але у порівнянні з ефектом, який справляє соціальне дистанціювання, (погода) матиме дуже мале значення. (Тепла погода) може мати якийсь побічний ефект, але вона не стане замінником самоізоляції». А Кассим Бухарі додає: «Тепліша температура, можливо, і зробить цей вірус менш ефективним в плані його передачі. Але вона не означатиме кінець передачі (вірусу)».

Ростислав ХОТИН,

радіо «Свобода», 9 квітня 2020 року (працював кореспондентом агентства Reuters в Києві, на Всесвітній службі Бі-Бі-Сі в Лондоні, кореспондентом телеканалу 1+1 та агенції УНІАН в Брюсселі, а нині - редактор радіо «Свобода» в Празі).

ПАНДЕМІЯ, ЯКОЇ НЕ ПОВИННО Б БУТИ, АБО ЗВІДКИ ПАНІКА, ПАНОВЕ?

(ЗАПРОШЕННЯ ДО ДИСКУСІЇ)

І знову, як і раніше, протягом останніх сімох десятиріч, Україні нав'язана чергова ВІРУСНА ІСТЕРІЯ! Але, якщо раніше вона обмежувалася переважно закликами «уберігатися від можливого зараження грипом», «носити марлеві маски», ще раніше наполягали на ватно-марлевих масках і пов'язках (що з часом, відповідно, скорегували й полегшили долю усіх), «більше перебувати на свіжому повітрі», «при перших ознаках захворювання залишатися вдома й викликати додому лікаря» та багато яких інших порад, включно з тим, що саме краще їсти й пити, і що робити до прибуття лікаря, то тепер зобов'язують до значно радикальнішого. Перелік заборон викладено у Постанові Кабінету міністрів України № 211 за березень 2020 року. В обіг введено нове неконституційне поняття «надзвичайна ситуація», за яким уже правлять хто завгодно й як завгодно в регіонах, хоча в Конституції України та в Кодексі цивільного захисту України та інших пов'язаних законах встановлено зовсім інше. Тобто, на сьогодні істерія з коронавірусом перевершила навіть абсурдні припущення: зупиняється економіка, руйнується баланс фінансів, дезорганізується усе життя не лише держави, але й суспільства, сімей, окремих осіб… А позитивних результатів не видно! Навіть навпаки, бо в районних лікарнях, раніше аврально спустошених, тепер цілі відділення хворих на коронавірус, разом із медперсоналом.

Отже, згадані рішення цього року приймалися, принаймні, із сумнівним підходом, бо ніхто не скаже, що має інформацію про залучення до цього фахівців. Відтак, спробуємо спочатку з'ясувати головні причини, а також заходи, яких саме вже сьогодні потрібно нам вжити, з'ясувати: звідки «ноги ростуть» у цієї такої вигідної для декого ПАНДЕМІЧНОЇ ПАНІКИ. А вже з цього – відповідні пропозиції, які наразі вже вкрай необхідно вживати, у тому числі й «у пожежному порядку». Адже сьогоднішня влада не спромоглася зібрати на засідання в одній залі або за допомогою скайп-конференції провідних фахівців Національних Академій наук України.

Наразі увазі читачів пропонуємо погляди тих фахівців і науковців, які нам вже вдалось отримати, незважаючи на складність ситуації.

1. НЕВЕЛИЧКА ДИСКУСІЯ

ANAMNES MORBI (ІСТОРІЯ ХВОРОБИ)

ІВАН ТУРІВНЕНКО, кандидат наук, доцент:

Питанням вірусних захворювань, я, один із колишніх соратників команди Сергія Павловича Корольова, займаюсь разом із іншими своїми колегами та великою групою провідних українських медиків, уже понад тридцять років. За цей час ми встигли багато чого пізнати, зробити і втілити в життя на принципово нових засадах. А також ми зрозуміли природу не лише інфекційних захворювань загалом, але й природу таких важких захворювань як туберкульозні та вірусні захворювання. Відтак, виходячи з отриманих нами знань, нами були розроблені серйозні методики не лише їхнього лікування, але й **профілактики, включно з масовою профілактикою населення інгаляційним шляхом,** за методикою якого полюють і досі іноземні фірми. Проте в Україні на реалізацію таких досягнень не виділяють державних коштів уже з часів Януковича, хоча й до нього такі фінансування виділяли не всі уряди.

Валенит І., доктор медичних наук:

Незважаючи на необхідність наших спільних із «корольовцями» розробок з лікування і запобігання вірусних та інших захворювань, ми не лише не маємо й на сьогодні належного фінансування, продовжуючи НАДВАЖЛИВІ лабораторні, клінічні та інші експериментальні дослідження і медичну практику, але водночас вимушені продовжувати шукати для своєї справи ПОРЯДНИХ, саме ПОРЯДНИХ, іноземних партнерів-інвесторів, щоб дати їм ЗНАЧНУ ДОЛЮ у своєму підприємстві, і разом з ними працювати, не відволікаючись на чергові «вибрики» української влади. Тобто, не тільки, щоб ПРИЦІЛЬНО-АДРЕСНО для кожної країни робити усе доступне, але й робити це на користь здоров'ю УСЬОГО СВІТУ. Бо, дійсно, із втіленням наших розробок наявна реальна можливість не лише подолати сьогоднішню пандемію на коронавірус, але й запобігати у майбутньому іншим вірусним епідеміям, пандеміям тощо.

2. ДІАГНОСТИКА ХВОРОБИ

ІВАН ТУРІВНЕНКО:

За наявними на сьогодні даними, встановлення точного діагнозу вірусного захворювання, дійсно, стало можливим у результаті прориву знань біологів та інших фахівців у виокремленні із загальної маси видів грипу усе нових його різновидів, підвидів, тощо.

Тобто, **на практиці** в містах Житомирі і Києві було продемонстровано створену українцями тест-систему діагностики invivo, себто в організмі, навіть не одного, а значної кількості видів вірусу грипу з визначенням їх (хоча про аналогічні власні тести країн Європи поки що не чутно). Отже не коректно буде дорікати як самим лікарям - клініцистам і іншим, у тому числі в купі з біологами, а також самим біологам, генетикам тощо за відсутність «революційного» збільшення тривалості життя людини й недосягнення «бодай вікової межі, встановленої Богом, у сто й двадцять років». То чому ж тоді співробітників академічного інституту мікробіології і генетики після зазначених блискучих клінічних випробувань «розпустили у неоплачувану відпустку»? Може, вони комусь «дорогу перейшли» в закупівлі державним коштом китайських тестсистем? Тоді куди ж дивляться СБУ та інші органи, з Радбезом включно ?

3. ПРИЧИНА ПАНДЕМІЧНОЇ ХВОРОБИ

Нема де правди діти, доводиться визнати, що, дійсно, нещодавно таки були штучні загострення підходу до вірусних захворювань, якщо не сказати «соціо-психологічні спекуляції», у тому числі, щодо напівекзотичних: коров'ячий сказ, свинячий грип, пташиний грип, а вже наостанок – якась зовсім незрозуміла ЕБОЛА(!). Цього разу «вчені мужі» добрали вірус із найбільш «науковоподібною-антропоїдною» назвою, щоб вона була поближче й до психологічної чутливості людини - КОРОНАВІРУС! І ці фахівці залюбки розтлумачили, що, за даними наукових досліджень, коронавірус (SARS-CoV-2, 2019-nCoV, англ. Coronavirusdisease 2019 COVID-19), відомий науці протягом 30 років (інші зазначають, шо 50 років), **не виявляв свою активність саме в людській популяції** за весь час наукових спостережень. І лише у грудні 2019 року відбувся перший випадок захворювання, спричиненого цим вірусом. Проте точніше було б сказати: відбулося перше виявлення, за висновками китайських фахівців, захворювання людини. Відтак, у зв'язку із довголітнім мовчанням/неактивністю коронавірусу, логічно виникає запитання про можливий черговий «суто випадковий» випуск модифікованого-мутованого «вірусного матеріалу» з однієї біологічної лабораторії на певну територію, з також можливим завданням, принаймні, наступного моніторингу/відстеження його результатів. На таке припущення наштовхує й вражаюча схожість певних варіантів клініки цього захворювання із варіантами клініки захворювань на атипову пневмонію («гуляла» по Україні 15 років, тому й у певних формах прояву забирала життя людей протягом кількох днів). Але ж «чогось» «не вистрибують» з інших лабораторій, центрів і тому подібних найнебезпечніші хвороби на кшталт подоланих чуми, віспи…

Думка ЄВГЕНА ЛУПАКОВА, капітана першого рангу, народного депутата України другого скликання:

По-перше, вражає якась «вибірковість» захворюваності на коронавірус: від нього, як не дивно, більше потерпають люди сильні, тобто молодого й середнього віку, а не люди літні або із ослабленим здоров'ям, як очікувалось.

По-друге, в Україні немає ліків від коронавірусу.

По-третє, наша армія НЕ ЗАХИЩЕНА від цього вірусу. Отже, в разі початку захворювання на нього фронтових військовослужбовців, вірус практично може знищити цілі військові підрозділи, тобто будуть оголені ділянки фронту, через які відбудеться вторгнення ворога на нашу територію й далі.

ІВАН ТУРІВНЕНКО:

Ще раз хочу підкреслити, одним із розроблених нами разом із лікарями препаратів, який може запобігати захворювання на вірусну інфекцію, включно на коронавірус, є препарат **Сузакрин**, А за допомогою розроблених нами інгаляторів та інших розпорошувачів (аж до наночасток) застосування цього препарату стає надзвичайно дешевим як індивідуально, так і в місцях масового скупчення людей.

4. МЕТОДИ ЛІКУВАННЯ

В Україні препарат **Сузакрин** разом із методикою застосовуються вже понад 30 років (Свідоцтво про реєстрацію авторського права на наукову працю № 15169 – Наукова праця «Метод застосування Кримського сузакрину при туберкульозі і **неспецифічній патології легенів**», дата реєстрації 26.12.2005 року). Причому, він і досі є одним із НАЙКРАЩИХ у світі як за результатами, так і за ціною (на півтора порядки дешевший від найдешевшого італійського препарату Curosurf). Причому, як можна побачити навіть із самої назви зазначеної наукової праці – для чого тут зроблено виділення шрифтом, відсутнє в офіційній назві - він стосується й НЕСПЕЦИФІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ ЛЕГЕНІВ, тобто й інших, крім туберкульозу, включно **вірусних захворювань**, травм тощо.

Отже, немає чого дивуватися, що в Україні, як і по всьому світові, поступово захворювання саме на туберкульоз **легенів** йде на спад. Але «чомусь» саме в АПТЕКАХ та в медзакладах загального типу (за рівнями службовців) ЖОДЕН препарат з великої лінійки напрацьованих сузакринів ми ДОСІ НЕ БАЧИМО!

Так само й зазначені вище інгалятори – від кишенькового до розпорошувачів - в місцях скупчення людей (зали, підприємства, відкриті і закриті стадіони, торговельні центри, тощо). А останнє дозволяє за 15 хвилин до проведення зборів очистити повітря приміщень від усієї мікрофлори! Ба, більше того: ці технічні засоби дозволяють не просто пневмо-механічно диспергувати згаданий сузакрин або іншу речовину, але вони диспергують її до нанорозмірів, БЕЗ руйнування молекул речовини та БЕЗ ЗМІНИ ЇХНЬОЇ ПОЛЯРНОСТІ, що усе разом та разом із іншими особливостями дозволяє транспортувати-доставляти препарат у максимально природний спосіб, тобто звичайнісіньким диханням, і максимально прицільно до відповідної хворої клітини/клітин (або до самої палички Коха чи іншого збудника – хоча б того самого коронавірусу). Таким чином, наш український пристрій за можливостями принципово відрізняється від усіх інших відомих інгаляторів, розпорошувачів, змішувачів, тощо, включно з популярним «Небулайзером». А це робить доступним для придбання й застосування практично будь-який інгаляційний препарат, і надає можливість використовувати також інші цінні властивості сузакрину, досі не виявлені при його субміліметровому диспергуванні, як і при такому самому диспергуванні інших медикаментів. Що ж стосується палички Коха, як найстійкішої з відомих збудників, то вона в середовищі сузакрину гине протягом 15 хвилин, у той час як в середовищі срібла – лише за дві години.

У той же час, в Україні й патент на технічне рішення видано лише після його видачі у РФ, себто із «озиранням на сусіда», хоча Всесвітня організація інтелектуальної власності одразу визнала винахід.

ЩЕ ОДИН МЕТОД ЛІКУВАННЯ

І на підтвердження того, що зазначений препарат, методи й техніка не є єдино можливими саме в Україні, **СЛОВО - ЗОЇ МИКОЛАЇВНІ ДЕРГАЧОВІЙ, кандидату медичних наук, виконавчому директору Асоціації гомеопатів України, віце-президенту міжнародної асоціації лікарів-гомеопатів:**

На нашому сайті Асоціації, як і в фейсбуці, наявні рекомендації щодо лікування усіх ГРВІ, у тому числі й теперішньої. Тому запрошуємо усіх ознайомитися з ними.

5. ВИСНОВКИ

Що ж стосується численних порад, профілактичних проти вірусу грипу, то залишається зупинитися лише на «найпопулярніших»: бути завжди в масці, особливо ж в антисептично обробленій; постійно обробляти антисептиком, себто, спиртом, перекисом водню усе, що можна. Але ж давно встановлені факти, що марлева або інша маска відносно нешкідлива протягом першого короткого періоду її застосування. Потім, найперше, у зв'язку із накопиченням нею наших виділень (вже за 15 хвилин) вона набуває інших властивостей: ми починаємо **вдихати** те, що Бог встановив нам виділити з організму саме диханням. Якщо ж маска має ще й антисептик, то ми його також вдихаємо, тобто сприяємо знищенню нашої природної мікрофлори, яка, перебуваючи з нами у симбіозі, також забезпечує нам належне здоров'я, захищаючи нас від іншої, непритаманної саме нашому організму мікрофлори, а отже потенційно небезпечної для нього. Відтак, неминучі біологічні стресові реакції організму, що включають швидкі або повільніші захворювання, на які раніше ми не хворіли. Маска буде корисною, якщо ми її використовуватимо тоді, коли без неї аж ніяк не можна обійтися, і лише протягом певного часу. Спирт для обробки посуду протиранням набагато кращий від хімічних засобів для видалення жирових забруднень, якщо гірчиця й гаряча вода та харчова сода з ними не впорались. Так само й для обробки тіла. Перекис водню треба застосовувати для обмивання ран теж за показаннями, а не «для профілактики». Тобто, про нашу плоть-тіло необхідно дбати у природний, встановлений Богом спосіб, а не навпаки.

Ігор ВОСКОБОЙНИКОВ,
правозахисник, винахідник.

На світлині: так виглядає корона вірус під мікроскопом. – **розміщена за посиланням:** https://24tv.ua/resources/photos/news/640x360_DIR/202002/1281347.jpg?202004124319

Docudays UA стане першим українським кінофестивалем, що відбудеться онлайн

Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA переходить в онлайн. Цьогоріч дивитись фестивальні стрічки, брати участь у правозахисних дискусіях і майстер-класах відомих режисерів та режисерок зможуть не лише кияни, а й уся Україна. **17 Docudays UA відбудеться в мережі з 24 квітня по 3 травня.**

Ми хочемо підтримати наших глядачів та глядачок, тож усі фестивальні кінопокази та онлайн-трансляції **будуть безкоштовними.** За бажанням можна зробити внесок за перегляд довільною сумою.

Команда Docudays UA дякує всім донорам та партнерам, режисеркам та режисерам фестивальних стрічок за солідарність та сприяння у втіленні цього амбітного рішення. Тодж під час карантину ми пропонуємо вам прожити новий, абсолютно непересічний досвід віртуальних відвідин Міжнародного фестивалю документального кіно про правча людини. Залишаймось вдома, аби дивитись та обговорювати документальне кіно разом із нами.

Вікторія Лещенко, програмна директорка Docudays UA:

«Рішення робити онлайн-фестиваль уже наприкінці квітня було для нас непростим. Звісно, жодна віртуальна подія не замінить фізичну І почуття режисерів, коли фільми не потрапляють на екрани кінотеатрів, ми добре розуміємо. Надзвичайно вдячні, що в цей бентежний час усі режисери й режисерки, а також партнери з великою прихильністю поставилися до такої ідеї. Цей фестиваль – наш акт солідарності зі світовою культурною спільнотою та спосіб підтримати наших глядачів і глядачок під час кризи».

Фестиваль матиме **три основні компоненти:**

1. Публічні онлайн-трансляції на сайті Docudays UA правозахисних дискусій програми RIXTS NOW!.

2. Віртуальний кінотеатр DOCU/SPACE, де ви зможете переглянути понад 50 фестивальних стрічок з конкурсних та поза конкурсних програм, більшість з яких будуть доступні з 24 квітня до 10 травня.

3. Ексклюзивні онлайн-події для власників /-ць індустрійних акредитацій DOCU/PRO…

Оргкомітет фестивалю

(У скороченому вигляді. Повністю читайте за посиланням: https://docudays.ua/)

ПРО ЦІКАВЕ Й ВАЖЛИВЕ – З ГЛИБИН ІСТОРІЇ

Про те, що було і залишило свій слід на долях мільйонів українців, які мріяли і боролись за утвердження Української держави і українських цінностей: про чорне і світле на цьому шляху аж до наших часів.

Кремлівський цвинтар катів України

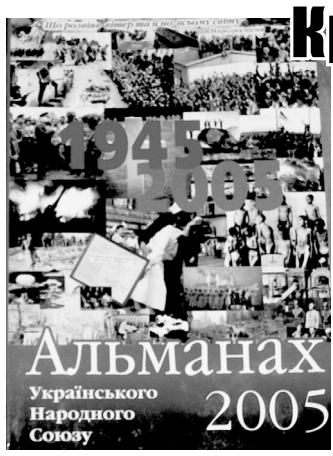

У часи сталінського правління на Красній площі Москви не можна було фотографувати без спеціального дозволу. Численні агенти стежили за людьми, які могли своєю поведінкою викликати підозру. У визначені дні через усю площу тягнулася довжелезна черга відвідувачів мавзолею Леніна. Мало з них хто знав, що гранітна усипальниця «вічно живого» організатора державного перевороту дістала назву від імені Мавсола, царя Карії, який в 4-му столітті до нашої ери спорудив собі в місті Галікарнасі, Мала Азія, монументальну поховальну споруду. Мавзолей на Красній площі поставили спершу дерев'яний, бо йшлося тільки про тимчасове збереження домовини померлого В. Ульянова, але пізніше вирішили труп забальзамувати і виставити на публічне видовище, тому що в 1930 році звели сучасну гробницю.

В. Ульянов (Ленін) був не першим покійником на Красній площі: в жовтні 1917 року тут поховали близько 500 більшрвицьких вояків, які загинули при штурмі Кремля в часи державного перевороту (наказ про обстріл з гармат історичних споруд Кремля віддав Олександр Аросєв, розстріляний у 1938 році як член опозиції). З часом до цього поховання додалися інші, але тепер ховали залежно від місця померлих у більшовицькій ієрархії: одних в землі зі встановленням пам'ятників, інших спалювали і рештки замуровували в кремлівську стіну із зазначенням на табличках прізвищ померлих.

Ці поховання мало знані простим людям, тому що попри широко показувані у телепрограмах похорони в кремлівській стіні і за Мавзолеєм, усе ж повз поховання могли пройти досить швидким темпом тільки відвідувачі Мавзолею, котрих було відносно не так багато.

Читачам альманаху може видатися дивним намір розповісти про поховання серед Москви, проте при уважнішому розгляді цієї теми з'ясується, що більшовицький цвинтар має безпосереднє відношення до історії України, оскільки тут було замуровано порох її численних катів і мучителів.

Серед поховань з надгробками (Сталін, Калінін, Фрунзе, Дзержинський, Свердлов, Суслов, Брежнєв) є безпосередні гнобителі України. Залишимо Сталіна і Дзержинського, антиукраїнська діяльність котрих широко відома.Михайло Калінін, який в молоді роки ледве закінчив сільську школу, на початку 1919 року став головою центрального уряду більшовицької держави, по суті її президентом. Це за його правління 1921 року було запроваджено «судочинство» без свідків і захисту звинуваченого, забороною прохань про помилування і виконанням розстрілу впродовж 24 наступних годин. У 1934 році це нелюдське правило стало ще більш жорстоким: на слідство відводилось 10 днів, а розстріл виконувався негайно. Калінін надав вигляду законности жахливим репресіям 1930-х років. Він погодився на увязнення власної дружини – Катерини Лоорберг, котра впродовж багатьох років страждала у сибірських таборах. На знак протесту проти такої несправедливости син цього подружжя Валеріян у 1947 році скоїв самогубство.

Михайло Фрунзе, молдованин, командував червоним військом, яке скинуло законні уряди Бухари і Хіви, розбило білі війська в Сибіру і на Уралі, після чого очолив Червону армію на терені України, де організовував масштабні каральні акції і досить швидко в ручаях крові придушив рух українських повстанців.

Михайло Суслов уже в 1933 році, 31-річним працівником Комісії радянської контролі, брав участь у терорі проти населення Чернігівської області. Пізніше його діяльність була зосереджена на переслідуванні патріотів Закавказзя і Литви, але за часів Брежнєва він став головним ідеологом Комуністичної партії і несе відповідальність за усі переслідування шістдесятників і дисидентів в Україні.

Тепер варто перейтися вздовж стіни і побачити на табличках численні прізвища, вписані кров'ю жертв у історію України.

Першим був замурований в стіну Мирон Владіміров (справжнє прізвище – Шейнфінкель), син херсонського орендаря, який від 1919 року був головою Особливої комісії Південного фронту і провадив в Україні реквізиції зерна, а для придушення опору вживав військові каральні загони. Він помер в 1925 році.

Уродженець села Верхнього біля Катеринослава (нині – Дніпропетровськ) Климент Ворошилов (син залізничного сторожа, без освіти) від весни 1918 року був командувачем армії, помічником командувача Південного фронту, які придушили незалежну Україну. Після цього, у 1919 року, К. Ворошилов став народним комісаром (міністром) внутрішніх справ більшовицького уряду України, організатором масових репресій і придушення усіх проявів партизанської боротьби українців проти нового режиму. Уже в 1921 році він мав з Москви чотири високих нагороди – три ордени Червоного прапора і іменну зброю – за свої чини карателя.

Кость ЛЕВЧУК,

альманах Українського Народного Союзу (2005, річник 95-ий), видавництво «Свобода», Парсипані, Ню-Джерзі, США.

(Далі буде)

СЛОВА. КОЛИ ПОРІВНЯЄТЕ, ТОДІ ЗРОЗУМІЄТЕ

Українська мова і російська мова – різні. Причому – дуже відчутно саме у смисловому сенсі, навіть – на рівні творення слів протягом століть. Це важливо зрозуміти. Але з цією метою варто звернутись, передусім, до етимологічних словників. Однак ми знаємо, що протягом останніх років люди у масі своїй мало користуються послугами бібліотек, та й самі заклади ці сьогодні переважно не працюють, бо ми живемо в умовах пандемії коронавірусної інфекції. А в домашніх бібліотеках такі словники, зазвичай, – річ дуже рідкісна. Тож аби всьому цьому зарадити і все-таки показати відмінність між мовами на рівні творення слів, ми звернулись до книги «Цікавинки укрмови» авторства Ілька Лемка. Це книга видавництва «Апріорі», видана у Львові 2016-го року. Один із її розділів і має цю назву (стор. 107): «Українсько-російський етимологічний словник». На початку там, зокрема, зроблено наголос на наступному:

«У цьому словничку автор використовував не лише версії поважних словників на кшталт Фасмера чи Ожегова, а й свої власні. Словничок вийшов такий цікавий, що тут навіть немає потреби шукати щось в алфавітному порядку».

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКИЙ ЕТИМОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК»

«**Байдики бити** – байдикувати; байда – безтурботний гуляка; бай – з т\юркської – багач, землевласник, лихвар. Тобто, будучи багатим, можна нічого не робити. – **Бить баклуши** – розбивати поліно на дрібніші тріски як матеріал для дрібних виробів, що вважалося легкою роботою. **Ні куючи, ні мелючи** – не робити продуктивної роботи. **Палец о палец не ударить** – не робити навіть безглуздої роботи.

Батьки – двоє батьків, мати в цьому випадку – другий батько, вона має підпорядковану роль, бо ж ніхто не каже «матері», маючи на увазі батька й матір. – **Родители** – ті, хто народили.

Батьківщина – там, де батько. – **Родина** – там, де народився.

Благати – вимагати у когось блага для себе. . – **Умолять** – змусити молитвою прихилити когось до себе.

Божевільний – вільний від Бога, **скажений** – він про себе щось скаже, каже, той, що показився, тобто щось показує, **навісний** – той, що нависає (ненависний – не нависає). – **Сумасшедший** – той, що зійшов із розуму, **сумасбродный** – той, що від розуму кудись побрів, відійшов, **помешанный** - йому щось завадили (помешали) або щось заважає (мешает), **спятивший** – можливо, той, який «попятился», тобто відсахнувся назад (п'ятами вказав напрямок відступу), а можливо – від «пятно», яке було тотожне значенню слова «мітка, клеймо», **умалишеный –** позбавлений розуму, **чокнутый** – вдарений, звуконаслідування удару – «чок!», **исступленный** – кудись ступив чи відступив, **одержимый** – його хтось держить, тримаэ (біс).

Вартовий – стоїть на варті нелімітовано. – **Часовой –** стоїть на варті певні години.

Весілля – там весело. – **Свадьба** – там сватають чи гуляють свати.

Вибачати – не бачити провини, виходити з бачення провини, **перепрошувати** – просити вдруге. – **Извинять** – виводити з вини.

Винахідник – щось знайшов. – **Изобретатель** – придбав, набув («обрел»).

Випробування – спроба, проба чогось. – **Испытание –** випитування, запитування.

Виховувати – ховати (від чужого ока). – **Воспитывать** – харчувати («питать»).

Відшкодувати – відійти від шкоди, ліквідувати шкоду. – **Возместить** – покласти на місце, відновити на місці, **восполнить** – відновити повноту.

Вік – пов'язаний з часом. – **Возраст** – пов'язаний з простором, з тим, що росте, виростає.

Вітати – бажати життя, від латинського «vita», звідси й вітальний – життєвий, **віншувати** – від німецького «wunschen» – бажати. – **Поздравлять** – бажати здоров'я.

Всесвіт – увесь світ. – **Вселенная** – вселилася, заселилася: калька з грецької «ойкумена» – заселена всіма.

В'язень – його зв'язали. – **Заключенный** – його посадили за ключ, під ключ.

Гідність – те, що добре, гоже, позитивне. – **Достоинство** – це те, що стояло і достоялося.

Голова – має голову. – **Председатель** – сідає попереду або попередньо, заздалегідь.

Горобина – приваблює горобців. – **Рябина** – приваблює рябчиків.

Гроші – від гроша, дрібної європейської монети. – **Деньги** – від персидської, тюркської (монгольської, татарської, калмицької тощо) назви грошей.

Держава – її держать, тримають. – **Государство** – має государя.

Дитина – походить від прадавнього (індоєвропейського) ссати, годувати грудьми, доїти. – **Ребенок** – від «робенок, «робята», «робя» – раб, працівник, той, що виконує важку роботу. Значення «раб» могло походити від «сирота», тому що в давнину сироти виконували найбільш важку хатню роботу, звідси – **робеть**– бути боягузливим.

Доба – від старослов'янського «час». – **Сутки** – коли стикаються день і ніч.

Довкілля – те, що довкола, обведене колом. – **Среда** – серед чогось, посередині чогось.

Догана – від «ганити», тобто робити щось погане. – **Выговор** – коли щось виговорюють, висловлюють.

Доглядальниця – глядить**,** дивиться. – **Сиделка** – сидить.

Доручення – те, що дається до рук. – **Доверенность**– задокументована довіра до іншого.

Дружина – друг, з нею дружать. – **Жена** – з нею оженилися.

Дуля – плід груші. – **Фига** – плід інжиру, смокви, споріднене – «фікус», **кукиш** – ягоди шипшини.

Думка – коли думають. – **Мнение** – коли пам'ятають («помнят»).

Дякувати – походить від протоіндоєвропейського «teng», від якого походить і англійське «thing» – «думати», тобто європейці спочатку думають, потім дякують. Наше «дякую» – це польською «dziekowac», німецькою «danken», англійською «thang», шотландською «thong», фарерською «takka», шведською «taska», данською, норвезькою «takke; с**пасибі (російською – «спасибо»)** – це «спаси Бог». – Російське **благодарить** – дарувати благо. В російській мові багато слів з «благо…»: «благородный», «благоразумный», «благодарный», «благодушный», «благотворный», «благожелательный», «благополучный», «благоприятный», «благосклонный», «благоухающий», «благосостояние», «благолепие» тощо. Вочевидь ці слова створювалися штучно у 18-19-му століттях. **Уклінно дякувати, красненько дякувати. – Покорно благодарить.**

(Далі буде)

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР КРИВОРІЖЖЯ

Шановні наші читачі, продовжуючи друкувати календар, ми знову звертаємось до матеріалів із видань старшої наукової співробітниці Криворізького історико-краєзнавчого музею Ірини Стеблини «Криворіжжя: календар пам'ятних дат і подій на 2015 рік» та «Криворіжжя: календар пам'ятних лат і подій на 2016 рік». Звичайно ж, як і в попередніх числах, ми знову звернулись до публікацій газет «Промінь Просвіти» та «Промінь Просвіти Є» про діяльність нашої організації, починаючи з 2006-го року.

ТРАВЕНЬ

1 – 1931 – народився Дмитро Грибок, відомий криворізький художник

1 – 2010 – на базі спеціалізованої дитячої лікарні № 8 відкрито унікальну соляну кімнату..

4 – 2001 – повідомлено, що журналісти ТРК «Рудана» на І професійному фестивалі новин та публіцистичних програм українських регіональних телекомпаній «Геліос» розділили перше місце з кримчанами в номінації «Краща регіональна телестанція року».

«4 травня поточного року мешканці житлового масиву селища Веселі Терни і пасажири міського громадського транспорту раптово потрапили під їдку хмару, спричинену технологічним вибухом у Першотравневому кар'єрі ВАТ «Північний ГЗК». Люди задихались і сльозоточили від різі в очах. Не врахувавши напрямок і силу вітру, технічні служби комбінату спричинили факт порушення Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Газета «Промінь Просвіти», число 9 за травень 2007 року, з матеріалу Миколи Коробка «Брудна хмара над Кривбасом».

5 – 1925 – у Кривому Розі відкрито агентство Катеринівської залізниці.

8 – 1975 – в парку імені газети «Правда» відкритор пам'ятний знак на честь 200-річчя міста Кривого Рогу.

8 – 2001 – в Криворізькому ботанічному саду встановлено пам'ятний знак із ознаменування початку ІІІ тисячоліття.

«8 травня 2008 року в актовому залі ВАТ «Суха Балка» відбувалася зустріч представників незалежних профспілок із організацій гірників, медиків та вчителів Кривбасу з директором програм в Україні, представником Центру Міжнародної Профспілкової Солідарності Робертом З. Пайковскі, з координатором цього центру Тетяною Солодовник та головою КВПУ й НПГУ, народним депутатом України Михайлом Волинцем».

Газета «Промінь Просвіти», число 9 за травень 2008 року, з матеріалу Сергія Дашковського «Про реальне та уявне».

9 – 1925 – в маєтку поміщика Давидова (Криворізький округ, Долинський район) відкрито першу в Україні лісницько-акліматизаційну станцію.

10 – 1926 – відкрито перший у місті стадіон (ім. Першого травня) , який знаходився на території сучасного музичного училища.

«12 травня 2011 року до нашого міста приїхав відомий український письменник (заступник голови Національної спілки письменників України) Василь Шкляр, названий цього року лауреатом Шевченківської премії з літератури за роман «Залишенець.Чорний Ворон». Він приїхав саме того дня, коли 91 рік тому георгіївський кавалер 22-річний український воїн Кость Пестушко підняв у Кривому Розі повстання проти більшовицької Росії», газета «Промінь Просвіти», число 10 за травень 2011 року, з матеріалу Сергія Зінченка «Над «ТЕРЕТОРИЕЙ» (над Кривим Рогом) літав Чорний Ворон з Холодного Яру».

«12 травня в Кривому Розі побував відомий далеко-далеко за межами України казкар Сашко Лірник. Зустріч із ним відбулася в парку імені Федора Мершавцева, недалеко від того місця, де злилися Інгулець із Саксаганню і, за легендою, розпочався Кривий Ріг», газета «Промінь Просвіти Є», число 5 за травень 2017 року, з матеріалу Олени Маковій «Сашко Лірник: «Я – єдиний у світі артист, якому додому дзвонять бійці і просять: «Дядьку Сашко, розкажи нам казочку!».

13 – 1911 – за ініціативою громадських зборів відбувся міський схід представників різних верств населення Кривого Рогу. Складено листа на ім'я імператора Миколи ІІ, херсонського губернатора і земства з проханням надати Кривому Рогу статус міста. Єдине, чого вдалось домогтися, – це визнання Кривого Рогу заштатним містом, від чого жителі відмовились.

15 – 1881 – до діяльності в Росії допущене «Французьке анонімне товариство Криворізьких залізних руд».

«15 травня в Кривому Розі відбулася незвичайна зустріч. У криворізькому музеї культури єврейського народу й історії Холокосту (а він розмістився в синагозі) представ дисидент, знаменитий на увесь світ психіатр Семен Глузман. Тут відбулася презентація його книги «Рисунки по памяти, или Воспоминания отсидента», газета «Промінь Просвіти», число 10 за травень 2012 року.

16 – 1991 – повідомлено про вихід з друку довідника «Гражданину города Кривого Рога».

16-17 травня 2009 року Криворізьке міське об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Т. Г. Шевченка разом із всеукраїнською організацією «Рух добровольців «Простір свободи» взяла участь у Прощі до Тараса, відвідавши під час неї музей книги «Кобзар» у Черкасах і могилу Тараса Шевченка у Каневі. Матеріал про це – у числі 10-му газети «Промінь Просвіти» за червень 2009 року.

18 – 1995 – відкрито УІІ Міжнародний джаз-фестиваль «Горизонти джазу-95».

18 – 1996 – зошити виробництва криворізької фабрики «Поліграфіст» визнані найдешевшими в Україні.

21 – 1926 – Криворізьке окружне бюро дитячого комуністичного руху заборонило гру в футбол серед дітей.

21 – 1931 – вийшли з друку книги місцевих літераторів Л. Юхвіда («Вибух» – перший великий роман про гірників Кривбасу), М. Олійника (поезії «З рудних надр») та М. Пронченка (поезії «Штурмую надра»).

21 – 1950 – розпочалось прокладання шосе, що потім з'єднало селище «Суха Балка» з центром міста.

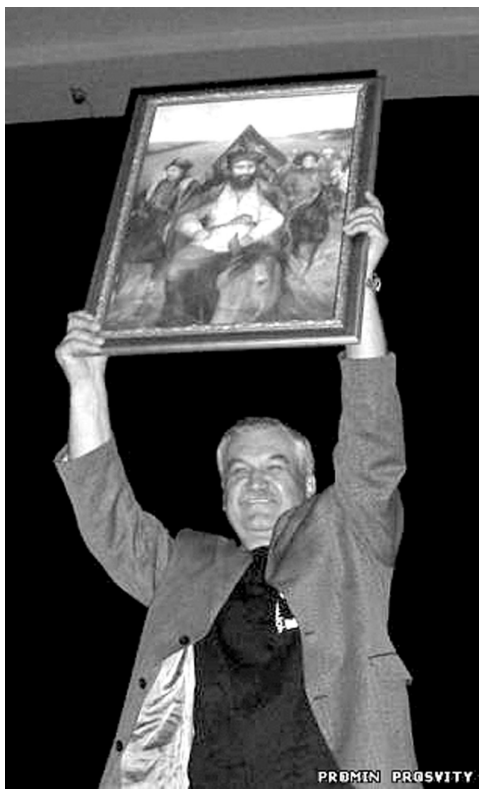

22 – 1925 – повідомлено про початок велопробігу Кривий Ріг – Давидовський парк з метою популяризації велоспорту на Криворіжжі.

22 – 1925 – відкрився літній кінотеатр у саду (колишній сад Федора Мершавцева) . Там демонстрували американський кінобойовик «Міланське болото», відбувся виступ гумориста О. Епіка, по завершенню – феєрверк.

«22 травня – день перепоховання тіла видатного українського поета і мислителя Тараса Шевченка…Тож цього дня нинішнього року о 8.30 ранку члени Криворізького міського правозахисного товариства вшанували пам'ять нашого Кобзаря, поклавши квіти до його пам'ятника в Кривому Розі. Тут же, біля пам'ятника, росте тепер Тарасова верба, яку активісти товариства висадили 16 листопада минулого року і за нею доглядають…», газета «Промінь Просвіти», число 10 за травень 2015 року, з матеріалу Олександра Чижикова «Росте верба посеред тривог».

23 – 1911 – помер відомий меценат, рудопромисловець і доктор медицини Сергій Колачевський

23 – 1995 – відкрилась перша Міжнародна виставка-ярмарок «Криворізькі контракти».

26 – 1995 – через Кривий Ріг (стадіон «Спартак») пройшла факельна естафета «Пробіг Світу – Дім Єдності» (ініціатор – Шрі Чінмой)

27 – 1926 – окрвиконком прийняв постанову про обов'язкове розміщення освітлювальних ліхтарів у нічний час біля всіх будинків приватних осіб і організацій.

27 – 1956 – в річці Саксагані виловили сома вагою 38, 5 кілограма.

«27 травня в Народному домі вшановували пам'ять борців за незалежність України, пам'ять криворізьких підпільників ОУН (Організації українських Націоналістів) Сергія Шерстюка, Ганни Максимець і Михайла Пронченка, розстріляних гітлерівцями 65 років тому. Цей захід, організований Конгресом Українських Націоналістів, який провела місцевий лідер цієї організації Валентина Кривда, понад дві години утримував увагу більше сотні людей»

Газета «Промінь Просвіти», число 11 за червень 2007 року, з матеріалу «Підпільні групи ООН діяли в Кривому Розі і області, підпільники боролись з окупантами за самостійну Україну».

28 – 1986 – повідомлено, що в Криворізькому державному педагогічному інституті відбувся перший випуск філологів (84 випускники).

28 – 2011 – в День міста урочисто відкрито бронзовий памятник «Козак Ріг» (скульптор О.В.Васякін).

29 – 2001 – повідомлено, що дитячий зразковий хореографічний ансамбль «Юність» посів І місце на першому відкритому фестивалі сучасної хореографії в місті Новомосковську.

«З 29 травня по 1 червня в Кривому Розі відбулися робочі зустрічі в рамках нової програми, затвердженої на 2013-й рік. Вона має назву «Промисловий спадок Кривого Рогу та ріка Саксагань. Співробітництво-діалог, демократія». Польська організація «MILA» запропонувала криворізьким партнерам для ознайомлення європейський досвід для розв'язання екологічних проблем», газета «Промінь Просвіти», число 11 за 2013 рік, з матеріалу Олени Маковій: «Єжи Даровські: «Партнерство має план роботи на найближчі два місяці…».

31 – 1926 – повідомлено про необхідність зазначати ціну на ваговий товар за 1 кг, а не за фунт.

31 – 2001 – повідомлено, що в конкурсі «Краща багатодітна сімя міста Кривого Рогу 2001 року» переможцем стала сім'я Шевчука з Жовтневого району: у переможниці, Лідії Володимирівни, було 13 дітей.

31 – 2001 – повідомлено, що криворізький бігун Ілля Суворов взяв участь у першості з бігу серед ветеранів спорту в числі 1600 спортсменів із 28 країн Європи.

Травень 1885 – відкрився рудник на землях поміщиків Ростковських (колишній рудник «Жовтневий»).

Травень 1895 – вийшла книга Є. Рагозіна «Залізо та вугілля півдня Росії», де багато місця відведено інформації про Криворізький басейн.

Травень 1900 – на Олександрівському заводі вперше почали брикетування криворізької руди з рудника Колачевського.

Травень 1906 - в Кривому Розі створено першу добровільну протипожежну дружину зі щорічним кошторисом 200 рублів, від криворізької сільської громади. Пожежний обоз складався з 8 коней, 4 бочок і 2 насосів.

Травень 1935 – на КМЗ пущено в дію другу доменну піч (ДП-2)

Травень 1955 – відкрито новий Палац культури коксохіміків. Вартість будівництва – понад 9 мільйонів карбованців. Основний зал – на 440 місць, лекційний – на 150.

Травень-червень 1991 – відбувся супермарафон за маршрутом Москва – Київ – Кривий Ріг протяжністю 1400 кілометрів, у якому взяло участь 8 криворізьких спортсменів з інвалідністю на візках під керівництвом Світлани Трифонової.

Газета «Промінь Просвіти», число 10 за травень 2010 року: «В суботу і в неділю, на Трійцю, група активістів з Кривого Рогу, Донецька, Полтави та з інших міст України вирушила до Криму: туди, де сьогодні діяльна духовна підтримка найнеобхідніша. За ініціативою всеукраїнської організації «Рух добровольців «Простір свободи» у Севастополі і в Симферополі відбулась акція «Чому не йде Апостол правди і науки?»… Кривий Ріг представляли міське обє'днання «Просвіта», організації Спілки офіцерів України і козаків Інгульської паланки Війська Запорозького низового».

Газета «Промінь Просвіти», число 11 за червень 2011 року: «…наприкінці травня у Кривому Розі в гуманітарному корпусі нашого педагогічного університету… були справді високі гості з Києва: Василь Литвин, бандурист і кобзар і народний артист України, разом зі своєю дружиною Антоніною Гармаш-Литвин, відомою українською поетесою», з матеріалу Олени Маковій «Незабутня зустріч з ЛИТВИНАМИ».

На світлинах: Творче подружжя Литвинів у Кривому Розі; Василь Шкляр з картиною художника Олександра Канібора під час відвідування Кривого Рогу.

Промінь Просвіти Є
Видавець і засновник–ГО "Криворізьке міське правозахисне товариство".
Свідоцтво про державну реєстрацію № 2162 — 900 р, видане 23.02.2017 р.
Передплатний індекс: 60093
Адреса редакції: 50099, м. Кривий Ріг, вул. Церковна, буд. 3, к. 210. e-mall:kmpzt@ukr.net.
Тел. 067-568-39-73, 050-413-12-95

Редактор газети: Сергій ЗІНЧЕНКО.
Редакційна колегія: Сергій ДАШКОВСЬКИЙ, Сергій ЗІНЧЕНКО, Микола КОРОБКО (голова об'єднання), Олександр ЧИЖИКОВ. Логотип виготовив Вадим БОРИСЕНКО. Газета виходить двічі на місяць. Комп'ютерна верстка Л. Верьовки.

Відповідальність за точність наведених фактів, цифр та імен несуть автори матеріалів. Редакція не рецензує і не повертає рукописи. За умови використання наших матеріалів посилання на газету «Промінь Просвіти Є» обов'язкове.

Газету друкує офсетним способом ФОП Мішуков Г.М. м. Херсон, 73027
Обсяг-1 друкований аркуш.
Наклад-700 примірників.
Замовлення № 120.